

Sygn. akt I ACa 364/12, I ACz 528/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lipca 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Bogusława Sieruga
Sędziowie:	SA Dorota Gierczak SA Andrzej Lewandowski (spr.)
Protokolant:	st. sekr. sąd. Elżbieta Szumańska

po rozpoznaniu w dniu 11 lipca 2012 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy z powództwa R. K.

przeciwko Skarbowi Państwa - Komendantowi Powiatowemu Policji
w P., Komendantowi Wojewódzkiemu Policji w G. oraz Prokuraturze Rejonowej w P.

o zapłatę

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku

z dnia 26 października 2011 r. sygn. akt I C 1090/07

I. prostuje oznaczenie strony pozwanej w zaskarżonym wyroku w ten sposób, że w miejsce określenia: „Komendzie Powiatowej Policji w P.” wpisuje: „Komendantowi Powiatowemu Policji w P.” w odpowiednich przypadkach;

II. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 3 (trzecim) w ten sposób, że nie obciąża powoda kosztami postępowania;

III. oddala apelację powoda;

IV. oddala apelację i zażalenie pozwanego w pozostałym zakresie;

V. nie obciąża powoda kosztami postępowania apelacyjnego.

Na oryginale właściwe podpisy.

UZASADNIENIE

Powód R. K. domagał się zasądzenia od Skarbu Państwa Prokuratury Rejonowej w P. oraz Komendy Powiatowej Policji kwoty 616 430 zł na którą składały się następujące roszczenia;

- kwota 36 430 zł z ustawowymi odsetkami od dnia (...). będąca równowartością zabranej powodowi farby,
- kwota 180 000 zł tytułem utraconych zarobków za okres od (...). do dnia wniesienia pozwu wraz z ustawowymi odsetkami od dnia (...). do dnia zapłaty,
- kwota 120 000 zł z tytułu utraconych zarobków i przyszłej emerytury za okres od dnia wniesienia pozwu do osiągnięcia uprawnień emerytalnych jako jednorazowe odszkodowanie zamiast renty, wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty,
- kwota 150 000 zł z tytułu częściowej utraty zdrowia, pokrycia kosztów leczenia za okres 10 lat od 28 października 1997r., oraz kosztów dalszego leczenia od dnia wniesienia pozwu, wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty,
- kwota 10 000 zł z tytułu poniesionych przez powoda kosztów obrony w sprawie karnej, wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 17 stycznia 2002r. do dnia zapłaty,
- kwota 120 000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną przez powoda krzywdę.

W uzasadnieniu powód stwierdził, że dochodzone roszczenia związane są z postępowaniem karnym, które toczyło się przeciwko niemu i zostało zakończone wyrokiem uniewinniającym.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa.

Sąd Okręgowy w Gdańsku wyrokiem z dnia 26 października zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 36 430 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 26 marca 2008r. do dnia zapłaty, oddalił powództwo w pozostałej części oraz zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2 417 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w sprawie, a poniesionymi wydatkami w całości obciążył Skarb Państwa. Podstawą wydanego wyroku były następujące ustalenia:

R. K. od 1995r. prowadził działalność gospodarczą polegającą na handlu farbami. Zaopatrywał około 30 stałych odbiorców. Farby pozyskiwał od agencji (...) oraz firmy (...).

W dniu (...) J. H. złożył zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa polegającego na wprowadzeniu do obrotu podróbki farby emulsyjnej oraz używania logo firmy i zastrzeżonego znaku towarowego P.P.H. (...) przez R. K.. J. H. twierdził, że logo firmy stanowi znak słowno-graficzny (...), który jest zgłoszony i zarejestrowany w Urzędzie Patentowym. Podał, że w obrocie detalicznym pojawiła się podróbka jego farby, której dostawcą jest R. K..

W dniu (...) doszło do przeszukania pomieszczeń mieszkalnych i gospodarczych powoda. Podczas przeszukania zajęto rachunki uproszczone oraz etykiety farby emulsyjno-akrylowej (...). Dokonano również przeszukania pomieszczeń magazynowych należących do M. R., w których powód przechowywał farbę. W trakcie czynności zatrzymano pojemniki z farbą należące do powoda.

Postanowieniem z dnia (...) przeszukania zostały zatwierdzone przez Prokuratora Rejonowego w P..

W dniu (...) do akt sprawy została złożona dokumentacja związana z procedurą uzyskania rejestracji w Urzędzie Patentowym. Zgodnie z dokumentacją zakończona została rejestracja znaku słownego (...) oraz zostało złożone podanie o zarejestrowanie znaku towarowego (...) oraz etykieta przeznaczona do umieszczenia na opakowaniach. Zgłoszenie to zostało potwierdzone przez Urząd Patentowy.

Postanowieniem z dnia (...) R. K. postawiono zarzut, że prowadząc działalność gospodarczą polegającą na hurtowej sprzedaży farb oszukiwał nabywców co do gatunku farb emulsyjnych w ten sposób, że oklejał opakowania podrobionymi etykietami firmy (...) - art. 225 § 1 k.k. w zb. z art. 57 ustawy o ochronie znaków towarowych.

Powód przesłuchany w charakterze podejrzanego, w dniu (...), przyznał się do dokonania zarzucanego mu czynu. Podał, że na farbach w swoim magazynie zrywał etykiety zielone i przyklejał czerwone. Zamienił 500-600 etykiet. Część farby z podmienionymi etykietami sprzedał. Ponadto przelewał farbę z większych do mniejszych pojemników. Przesłuchany ponownie, w dniu (...) podtrzymał zeznania złożone w dniu (...). W dniu (...) adwokat T. P. zgłosił się jako obrońca R. K..

W toku postępowania przygotowawczego, biegli stwierdzili, że farba której próbki pobrano w magazynie (...) oraz wskazana jako wyprodukowana przez (...), są farbami różnymi, chociaż o bardzo zbliżonych właściwościach.

Biegli psychiatrzy w dniu (...) stwierdzili, że powód posiada osobowość neurotyczną, o niskiej tolerancji na stres, (...) R. K. miał w pełni zachowaną zdolność do rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem, lecz był niezdolny do udziału w czynnościach procesowych. W związku z treścią opinii postanowieniem z dnia 30 marca 1998r. postępowanie zostało zawieszono.

W piśmie z dnia 29 czerwca 1998r. Komenda Rejonowa Policji w P. zwróciła się do Prokuratury Rejonowej w P. o pilne podjęcie decyzji co do farby zabezpieczonej do postępowania przygotowawczego, gdyż farba składowana w Komendzie Wojewódzkiej wylewa się z pojemników, które pękają.

W piśmie z dnia 7 sierpnia Komenda Wojewódzka Policji zwróciła się do Komendanta Powiatowego w P. o niezwłoczne odebranie przechowywanego w magazynie dowodów rzeczowych KWP w G. dowodu rzeczowego w postaci farby koloru białego, bowiem warunki, w jakich składowana jest farba spowodowały jej częściowe zniszczenie poprzez przewrócenie się ustawionych warstwowo pojemników i wylanie się ich zawartości ze względu na zbyt wysoką temperaturę panującą w pomieszczeniach magazynowych.

W piśmie z dnia 9 września 1998r. (...) w P. ponownie zwróciła się do Prokuratury o podjęcie decyzji w sprawie dowodów rzeczowych. Postanowieniem z dnia 23 września 1998r. Prokurator Rejonowy w P. postanowił zbyć zabezpieczoną w toku postępowania farbę emulsyjną. Łącznie sprzedano 5 222 litry farby.

W opinii z dnia 25 marca 1999r. biegli psychiatrzy stwierdzili, że stan zdrowia powoda uległ poprawie i może on już uczestniczyć w czynnościach procesowych. Postanowieniem z dnia 1 maja 1999r. postępowanie przygotowawcze zostało podjęte.

Przesłuchany w charakterze podejrzanego R. K. w dniu 12 maja 1999r. nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu i twierdził, że jego wcześniejsze wyjaśnienia zostały zmyśnione, ponieważ chciał opuścić komisariat i iść do domu.

Powód został oskarżony o to, że w październiku 1997r. w P., prowadząc działalność gospodarczą polegającą na hurtowej sprzedaży farb, wprowadził do obrotu farbę emulsyjną w pojemnikach oznaczonych podrobionymi etykietami z zastrzeżonym znakiem towarowym firmy (...) tj. o czyn z art. 57 ustawy o ochronie znaków towarowych.

W piśmie z dnia 30 stycznia 2002r. obrońca powoda złożył zażalenie na przeszukanie przeprowadzone w dniu (...) oraz na postanowienie oznaczone datą (...) o zatwierdzeniu przeszukania i zatrzymania przedmiotów oraz z 13 września 1998r. Zażalenia te postanowieniem z dnia 4 października 2002r. Sąd Rejonowy w Gdańsku pozostawił bez rozpoznania. W uzasadnieniu Sąd wskazał, że oskarżony wniósł już zażalenie na postanowienie o zbyciu dowodów rzeczowych i zostało ono skutecznie rozpatrzone. natomiast odnośnie czynności przeszukania Sąd wskazał, że oskarżony był obecny przy tej czynności i nie żądał zatwierdzenia przeszukania, ponadto oskarżony został zapoznany z aktami postępowania przygotowawczego w dniu 27 maja 1999r., a zatem najpóźniej w tym dniu powziął wiadomość o czynnościach przeszukania i wydanych postanowieniach.

Wyrokiem z dnia 22 kwietnia 2004r. Sąd Rejonowy w Gdańsku uniewinnił powoda od popełnienia zarzucanego mu czynu. W uzasadnieniu wyroku Sąd wskazał, że zebrany materiał dowodowy nie daje podstaw do przypisania popełnienia zarzucanego mu czynu. Brak jest jednoznacznych dowodów potwierdzających, że powód wprowadził do obrotu w sposób świadomy inną farbę niż farba (...), posługując się podrobioną etykietką z zastrzeżonym znakiem towarowym. Opinie sporządzona przez Politechnikę G. nie może stanowić wiarygodnego dowodu z uwagi na uchybienia procesowe dotyczące uzyskania materiału dowodowego oraz materiału porównawczego. Protokół oględzin magazynu jest sprzeczny z dokumentacją fotograficzną, a etykiety ujawnione w pomieszczeniu magazynowym budzą wątpliwości. Ponadto Sąd zakwestionował wiarygodność części dowodów z zeznań świadków. Sam fakt pojawienia się w obrocie handlowym farb z podrobionymi etykietami nie może świadczyć, że dokonał tego oskarżony. Sąd wskazał także, że znak towarowy podlega ochronie przewidzianej w ustawie o znakach towarowych dopiero od momentu rejestracji i z tym momentem może być przedmiotem przestępstwa z art. 57 ustawy, natomiast w toku całego postępowania przygotowawczego nie uzyskano z Urzędu Patentowego dokumentacji dotyczącej rejestracji znaku towarowego A..

Od wyroku tego apelację wniosła Prokuratura Rejonowa w P.. Wyrokiem z dnia 24 listopada 2004r. Sąd Okręgowy w Gdańsku utrzymał zaskarżony wyrok w mocy uznając apelację za oczywiście bezzasadną.

R. K. leczy się w (...) w P. od października 1997r., z uwagi na rozpoznanie u niego (...).

Postępowanie karne miało znaczący wpływ na stan zdrowia psychicznego powoda i było silnym czynnikiem stresogennym.. Następnie u powoda utrzymywały się silne dolegliwości o charakterze nerwicowym. Podjęcie przez powoda leczenia psychiatrycznego pozostaje w związku przyczynowym ze wszczętym i prowadzonym przeciwko niemu postępowaniem karnym.

U powoda rozpoznano także nadciśnienie tętnicze oraz chorobę niedokrwienia serca o niewielkim stopniu nasilenia. czynnik stresogenny mógł podnieść parametry ciśnienia tętniczego, co miało miejsce w początkowym okresie postępowania przygotowawczego, a także w czasie długotrwałego prowadzenia postępowania sądowego. Miało to silny związek z dolegliwościami psychicznymi, na które powód się uskarżał. Choroba wieńcowa również mogła dawać pierwsze dolegliwości po wyzwoleniu silnego stresu. Dokumentacja medyczna nie daje podstaw do rozpoznania u powoda zawału serca. Uszczerbek powoda na zdrowiu związany z zaburzeniami o charakterze nerwicowym oraz z nadciśnieniem i niedokrwieniem serca wynosi 10%.. Niezdolność do pracy jest w znacznej mierze następstwem stanu psychicznego, nadciśnienie tętnicze oraz choroba niedokrwienna serca mają niewielki wpływ na niezdolność do pracy. Wskazana jest opieka lekarza psychiatry oraz przyjmowanie zaleconych leków. Ze względów kardiologicznych powód mógłby podjąć pracę lekką ewentualnie umiarkowaną ciężką.

Łączna wartość zajętej w dniu (...) farb według cen hurtowych wynosi 36 643,78 zł.

Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy Sąd Okręgowy za wiarygodne uznał przedłożone dokumenty. W głównej mierze oparł się na dowodach w postaci dokumentów z akt sprawy karnej XIX (...), ustalając na ich podstawie przebieg postępowania przygotowawczego prowadzonego przeciwko powodowi. W całości za wiarygodne zostały uznane zeznania świadka J. T. i na ich podstawie ustalił, a jakim okresie powód leczył się w (...) wiarygodną Sąd uznał także opinie Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej w G. oraz biegłego z zakresu wyceny ruchomości, meblarstwa, urządzeń gospodarstwa domowego celem której było określenie wartości zajętych farb. Sąd pierwszej instancji dał wiarę powodowi jedynie w części, w którym jego zeznania pokrywały się z pozostałym materiałem dowodowym.

Analizując przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa, Sąd Okręgowy powołał się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 grudnia 2001r. SK 18/00 (Dz. U. Nr 145 poz. 1638) w którym stwierdzono, że przesłankami tymi są - zaistnienie szkody, wykonywanie funkcji władzy publicznej, wyrządzenie szkody działaniem organu władzy publicznej, działanie organu władzy publicznej niezgodnie z prawem. Takie przesłanki należy odnieść do szkód powstałych po 17 października 1997r.

Kwestią kluczową, w niniejszej sprawie było ustalenie czy działania funkcjonariuszy były bezprawne. W ocenie Sądu pierwszej instancji nie można uznać, aby czynności procesowe podejmowane w toku postępowania przygotowawczego prowadzonego przeciwko powodowi były niezgodne z porządkiem prawnym.

Powód twierdził, że strona pozwana naruszyła art. 261 dawnego k.p.k., bowiem prowadzący postępowanie powinien ustalić, czy rzeczywiście zostało popełnione przestępstwo, wszechstronnie wyjaśnić okoliczności sprawy, a w stosunku do powoda zostało wszczęte postępowanie bez dokonania takich ustaleń. Ponadto wbrew art. 269 § 1 d. k.p.k nie istniały dane dające dostateczne podstawy do przedstawienia powodowi zarzutów, a w związku z powyższym na podstawie art. 280 d.k.p.k należało postępowanie umorzyć.

Sąd Okręgowy uznał jednak, że organy prowadzące postępowanie miały podstawy zarówno do postawienia powodowi zarzutów jak i wniesienia aktu oskarżenia. R. K. przesłuchiwany po raz pierwszy w charakterze podejrzanego przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów i opisał szczegółowo na czym miało polegać popełnienie przestępstwa. przesłuchany ponownie w charakterze podejrzanego w dniu (...) podtrzymał swoje zeznania z zeznania złożone w dniu (...). Co prawda w dalszym toku postępowania powód odwołał swoje wcześniejsze wyjaśnienia i twierdził, że jest niewinny, jednak takie zachowanie mogło wzbudzać uzasadnione podejrzenia. Ponadto w toku postępowania został zebrany obszerny materiał dowodowy, który wskazywał na istniejące różnice między farbami. Sąd w postępowaniu toczącym się na skutek wniesienia aktu oskarżenia przeciwko powodowi zakwestionował część zebranych w toku postępowania przygotowawczego dowodów, wskazując także, że prokuratura nie ustaliła czy znak towarowy został zarejestrowany.

W ocenie Sądu Okręgowego, zebrany w toku postępowania przygotowawczego dawał podstawę do podejrzenia, że powód popełnił przestępstwo. Zasada *in dubio pro reo* nie ogranicza utrzymanej w granicach racjonalności oceny dowodów. Jeżeli zatem z materiału dowodowego wynikają różne wersje zdarzenia, to nie jest to równoznaczne z zaistnieniem nie dających się usunąć wątpliwości.

Powód podnosił również, że, że nigdy nie został pouczony o swoich prawach dotyczących przeszukania i zatrzymania dowodów rzeczowych. Nie doręczono mu postanowienia o zatwierdzeniu przeszukania w magazynach położonych przy ul. (...) w P.. Powód nie był jednak właścicielem tego magazynu, zatem nie było obowiązku doręczenia mu postanowienia o zatwierdzeniu przeszukania. Co więcej nie miał nawet obowiązku informowania go o przeszukaniu tych pomieszczeń. Podnoszone przez powoda zarzuty dotyczące przeszukania zostały już rozpoznane przez Sąd w postępowaniu karnym.

Twierdzenia powoda jakoby w toku postępowania karnego nie był reprezentowany przez obrońcę są nieprawdziwe. Powód w dniu 5 listopada 1997r. ustanowił obrońcę. W późniejszym czasie zmieniał adwokatów, którzy go reprezentowali.

Wszczęcie przeciwko powodowi postępowania karnego mogłyby zostać uznane za bezprawne, gdyby uczyniono to przy oczywistym braku dowodów winy, ze świadomością sfałszowania takich dowodów, bez zachowania podstawowych procedur.

Zarzuty dotyczące motywów działania funkcjonariuszy pozwanego są gołosłowne. Powód twierdził, że nie działali oni w celu wykrycia prawdy lecz uzyskania rozgłosu. Twierdzenia tego jednak nie udowodnił.

W świetle opinii sądowych nie sposób uznać, że obecny stan zdrowia powoda pozostaje w adekwatnym związku z wykonywaniem przez funkcjonariuszy pozwanego czynności procesowych w sprawie karnej powoda. wynika z nich bowiem, że powód posiada osobowość neurotyczną, o niskiej tolerancji na stres i z tej przyczyny był niezdolny do czynności procesowych. Uszczerbek na zdrowiu biegli ocenili na maksymalnie 10%. Ponadto stwierdzili, że istnieje duże prawdopodobieństwo ustąpienia dolegliwości po zakończeniu procesu.

Sąd Okręgowy uznał, że żądanie zapłaty kwoty 180 000 zł z tytułu utraconych zarobków, kwoty 120 000 zł z tytułu utraconych zarobków i przyszłej emerytury, kwoty 150 000 zł z tytułu częściowej utraty zdrowia, kwoty 10

000 zł z tytułu poniesionych przez powoda kosztów obrony oraz kwoty 120 000 zł zadośćuczynienia. zachowanie funkcjonariuszy pozwanego nie było bowiem bezprawne.

Powód udowodnił natomiast, że poniósł szkodę w postaci utraty zajętych w toku postępowania farb. Stosownie do art. 199 d.k.p.k. przedmioty zbędne dla postępowania karnego zwraca się osobie uprawnionej. Mimo prawomocnego wyroku uniewinniającego powodowi nie zwrócono zajętych w toku postępowania farb. Nie ulega wątpliwości, że potrzeba posłużenia się dowodem rzeczowym wymagała zadbania aby nie uległ on zniszczeniu lub nie został podmieniony. W trakcie postępowania przygotowawczego zajęte farby zostały umieszczone w złych warunkach, przez co część z nich uległa zniszczeniu, część - 5 222l została sprzedana po zaniżonej cenie Pozostała część farb zaginęła. Wartość farby Sąd ustalił na podstawie opinii biegłego sądowego.

Podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia nie jest zasadny. termin przedawnienia biegnie od chwili uprawomocnienia się wyroku uniewinniającego tj. od 24 listopada 2004r.. W związku z tym, w chwili wniesienia powództwa nie upłynął trzyletni termin określony w art. 442 k.c.

Wyrok Sądu Okręgowego został apelacjami stron. Powód zaskarżył wyrok w części oddalającej powództwo oraz zasądzenia odsetek od kwoty 36 430 zł dopiero od dnia 26 marca 2008r., zarzucając - naruszenie art. 417 k.c. w brzmieniu sprzed nowelizacji dokonanej w 2004r. poprzez przyjęcie, że powód nie zdołał udowodnić przesłanek odpowiedzialności pozwanych, w szczególności zaś przesłanki bezprawności podczas gdy można je uznać za ustalone i udowodnione na podstawie całości zgromadzonego materiału dowodowego znajdującego się w aktach sprawy karnej XIX (...) Sądu Rejonowego we Gdańsku oraz zeznań powoda przesłuchanego w charakterze strony, z których jednoznacznie wynika, że czynności podejmowane przez pozwanych były niezgodne z porządkiem prawnym, we tym niezgodne z zasadami współżycia społecznego w postaci uczciwego i zgodnego z należytą starannością postępowania

- naruszenie art. 233 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. poprzez przekroczenie granic zasady swobodnej oceny dowodów oraz nie wykazanie o uzasadnieniu jakiej części dowodów sąd odmówił wiarygodności i mocy dowodowej oraz przyczyn dla których uznał je za niewiarygodne,

- sprzeczności istotnych ustaleń Sądu z zebrany w sprawie materiałem dowodowym.

Wskazując na te zarzuty powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i uwzględnienie powództwa w tym zakresie oraz zasądzenie na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Wyrok Sądu pierwszej instancji został także zaskarżony apelacją pozwanego Skarbu Państwa- Prokuratury Rejonowej w P. w części zasądzającej na rzecz powoda kwotę 36 430 zł oraz w części zasądzającej na rzecz powoda kwotę 2417 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Pozwany zarzucił:

- błąd w ustaleniach faktycznych polegający na bezpodstawnym przyjęciu, że do zniszczenia farby zajętej w toku postępowania przygotowawczego doszło w wyniku postępowania funkcjonariuszy Prokuratury Rejonowej , mimo że z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, że jednostkami organizacyjnymi Skarbu Państwa wyłącznie odpowiedzialnymi za przechowanie oraz niewłaściwe zabezpieczenie farby były Komenda Powiatowa Policji w P. oraz Komenda Wojewódzka Policji w G..

- błąd w ustaleniach faktycznych polegający na bezpodstawnym przyjęciu, że działanie funkcjonariuszy Prokuratury miało charakter bezprawny, mimo że brak jest ku temu jakichkolwiek podstaw,

- błąd w ustaleniach faktycznych polegający na bezpodstawnym przyjęciu, że między poniesioną przez powoda szkodą w postaci zniszczenia i sprzedaży farb, a zachowaniami funkcjonariuszy Prokuratury istniał adekwatny związek przyczynowy

-błąd w ustaleniach faktycznych polegający na bezpodstawnym przyjęciu, że część farby zajętej w toku postępowania przygotowawczego została sprzedana po zaniżonej cenie, mimo że Sąd Okręgowy nie poczynił w tym przedmiocie żadnych ustaleń,

- błąd w ustaleniach faktycznych polegający na bezpodstawnym przyjęciu, że ze prokuratura zbyła zabezpieczoną w toku postępowania przygotowawczego farbę, mimo że z zebranego w sprawie materiału dowodowego jednoznacznie wynika, że sprzedaży farby dokonali funkcjonariusze Komendy Wojewódzkiej Policji w G.,

- naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegające na bezpodstawnym uznaniu, że korespondencja pomiędzy Komendą Rejonową Policji w P., Prokuraturą Rejonową w P. oraz Komendą Wojewódzką Policji w G.,

- naruszenie art. 67 § 2 k.p.c. przez brak zwolnienia od udziału w sprawie Prokuratury Rejonowej w P.

- naruszenie art.6 k.c. poprzez błędne przyjęcie, że powód w toku postępowania sprostał ciężącemu na nim obowiązkowi udowodnienia, że funkcjonariusze prokuratury są odpowiedzialni za wyrządzoną powodowi szkodę objętą punktem 1 sentencji zaskarżonego wyroku

- naruszenie art. 417 k.c. przez jego zastosowanie w sytuacji, gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego jednoznacznie wynika, że nie zaistniały wszystkie przesłanki niezbędne dla jego stosowania

- naruszenie art. 100 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 k.p.c. przez błędne rozliczenie kosztów zastępstwa procesowego.

Wskazując na powyższe zarzuty pozwany Skarb Państwa- Prokuratura Rejonowa w Pruszczy gdańskim wniosła o zwolnienie jej od udziału w sprawie względnie o nie obciążanie jej obowiązkiem zapłaty kwoty o której mowa w pkt. 1 sentencji wyroku ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Pozwany Skarb Państwa Komendant Powiatowy Policji w P. oraz Komendant Wojewódzki w G. wnieśli zażalenie na postanowienie o kosztach procesu zawarte w wyroku z dnia 26 października 2011r. Pozwany zarzucając naruszenie art. 98 k.p.c. oraz art. 100 k.p.c. wniósł o zmianę pkt. III wyroku przez wzajemne zniesienie kosztów procesu lub ich stosunkowe rozdzielenie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powoda nie zasługuje na uwzględnienie. Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych mogących stanowić podstawę rozstrzygnięcia sprawy w postępowaniu apelacyjnym. Nie ulega wątpliwości, że podstawowe informacje dotyczące przebiegu postępowania karnego przeciwko powodowi zawarte są w dokumentach stanowiących akta tego postępowania. Sąd pierwszej instancji słusznie podkreślił, że wiarygodność tych dokumentów nie została podważona. Ostatecznie zatem należy przyjąć, że przebieg postępowania przygotowawczego był taki jak wynika z treści tych dokumentów. Przypomnieć w tym miejscu należy, że zgodnie z art. 11 k.p.c. ustalenia wydanego w postępowaniu karnym wyroku skazującego co do faktu popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym Jednakże osoba, która nie była w sprawie oskarżona może powoływać się na wszelkie okoliczności wyłączające lub ograniczające jej odpowiedzialność. Rozpoznając sprawę Sąd nie musiał więc w każdym przypadku podzielać ocen wyrażanych w postępowaniu karnym, lecz był zobowiązany do dokonywania oceny samodzielnej.

Wbrew stanowisku zawartej u w uzasadnieniu apelacji powoda Sąd Okręgowy nie ustalił, że powód przyznał się do popełnienia zarzuconego mu w akcie oskarżenia czyny. W dniu (...). powodowi postawiono zarzut, że prowadząc działalność gospodarczą oszukiwał nabywców co do gatunku farby emulsyjnej w ten sposób, że odklejał opakowania z farbą podrobionymi etykietami firmy (...). Sąd Okręgowy ustalił zgodnie z treścią protokołu zawartego w aktach sprawy karnej, że powód w dniu (...). przyznał się do tego, że na farbach w swoim magazynie zrywał etykiety zielone i przyklejał etykiety czerwone. Ponadto przelewał farbę z większych pojemników do mniejszych. Zeznania te powód podtrzymał przesłuchany ponownie w dniu (...) Dodatkowo należy podkreślić, że w swoich

zeznaniach powód wskazywał na współdziałanie innych niezidentyfikowanych osób. Wyjaśnienia te w istotny sposób ukierunkowały przebieg postępowania przygotowawczego. Trudno oczekiwać, że dysponując takimi wyjaśnieniami oraz zawiadomieniem J. H., który twierdził, że w sprzedaży detalicznej pojawiły się podróbki jego farby, które charakteryzują się tym, że etykieta jest większego formatu, napisy są wykonane inną czcionką, a charakterystyczna czerwona ramka posiada inny odcień czerwieni, nie zostaną podjęte czynności wyjaśniające sprawę. Powód nie mógł oczekiwać, że jego zeznania zostaną potraktowane jako nieprawdziwe. Zebrany w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do przyjęcia, że zeznania powoda zostały na nim w jakikolwiek wymuszone.

Nie jest zasadny zarzut jakoby Sąd Okręgowy błędnie ocenił doniosłość opinii biegłych z Katedry (...) Zabezpieczeń Antykorozyjnych Wydziału Chemicznego Politechniki G.. Sąd przytoczył zarówno wnioski tej opinii jak i krytykę mocy dowodowej tej opinii zawartą w uzasadnieniu wyroku uniewinniającego powoda. Podobnie na nieporozumieniu opiera się zarzut uznania przez Sąd Okręgowy za udowodnione, że Z. B., dystrybutor J. H. dokonał zakupu farby podrobionej. Sąd Okręgowy twierdzenie umieścił we fragmencie ustaleń dotyczących treści zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa.

Sąd Okręgowy w uzasadnieniu wyroku stwierdził, że uznaje za niewiarygodne zeznania powoda w tej części w jakiej są one sprzeczne z materiałem dowodowym uznanym za wiarygodny. Powód w apelacji bardzo ogólnie kwestionuje tę ocenę nie wskazując w istocie takich okoliczności pominiętych przez Sąd, które byłyby istotne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Właściwa jest także ocena przeprowadzonego dowodu z opinii biegłych psychiatrów, oraz znajdujących się w aktach sprawy karnej dokumentów dotyczących stanu zdrowia powoda. Nie sposób dokonać ustaleń dotyczących wpływu postępowania karnego na stan zdrowia powoda jeśli pominie się opinie psychiatrów z dnia (...) W opinii tej stwierdzono, że powód posiada osobowość neurotyczną, o niskiej tolerancji na stres, z tendencją do występowania w sytuacjach trudnych stanów depresyjno-neurastenicznymi, lękami a okresowo myślami samobójczymi. To w związku z tą opinią postępowanie przygotowawcze zostało zawieszone. Oceniając opinie biegłych sądowych dotyczące wpływu postępowania karnego na stan zdrowia powoda Sąd Okręgowy zasadnie zauważył, że pozwany posiada osobowość neurotyczną i niską odporność na stres. Postępowanie karne dla większości ludzi łączy się z dużym stresem i nie należy do zdarzeń emocjonalnie obojętnych. Pomimo tego w sytuacji, gdy zachodzą uzasadnione podejrzenia popełnienia przestępstwa koniecznym jest prowadzenie postępowania stosownego postępowania także przeciwko osobą o osobowości neurotycznej. Sam fakt wszczęcia postępowania nie może zostać wówczas uznany za bezprawny. Jak wyjaśnili biegli następstwem zdarzenia z (...), a więc przedstawienia zarzutu oszustwa, do którego wówczas powód się przyznał było ujawnienie się zaburzenia o charakterze nerwicowym rozpoznawanego jako nerwica depresyjna. Nie czyni to jednak powoda osobą niezdolną do pracy, skoro jest to kwalifikowane jedynie jako 10% uszczerbek na zdrowiu. Niezależnie od tego, że podjęte czynności nie były bezprawne, stwierdzić należy że trafne jest stanowisko Sądu Okręgowego, że typowym następstwem przedstawienia zarzutu oszustwa nie jest ujawnienie się nerwicy depresyjnej.

Niekonsekwentne wyjaśnienia składane przez powoda w toku postępowania przygotowawczego nie ułatwiały dokonania trafnej oceny zgromadzonych dowodów i w sposób oczywisty zmuszały do wyjaśniania przedstawionego przez powoda stanu rzeczy Apelacja pozwanego również nie jest zasadna

W odniesieniu do stanu faktycznego będącego podstawą rozpoznania sprawy przez Sąd Okręgowy pozwany w swojej apelacji zarzucił, że Sąd Okręgowy wadliwie przyjął, że część zajętej farby została sprzedana po zaniżonej cenie, mimo niepoczynienia w tym względzie żadnych ustaleń. Nie jest to zarzut trafny. Sąd Okręgowy dopuścił bowiem dowód z opinii biegłego, którego zadaniem było określenie wartości farby. Istniały zatem przesłanki do oceny, że farbę sprzedano po zaniżonej cenie.

Sąd Okręgowy trafie określił przesłanki odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu władzy publicznej jakie wynikały z unormowania obowiązującego od wejścia w życie konstytucji 1977r. do zmian ustawy kodeks cywilny dokonanej ustawą z dnia 17 czerwca (...). (Dz. U. Nr 162 poz. 1692 Niewątpliwie kwestią o podstawowej doniosłości było wyjaśnienie czy postępowanie funkcjonariuszy pozwanego było bezprawne. W

sytuacji, gdy J. H. złożył zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa, a pozwany przyznał się do popełnienia zarzutu oszustwa, nie istniały żadne przesłanki aby postępowanie w sprawie umorzyć. Zgodnie z art. 2 d.k.p.k podstawą wszelkich rozstrzygnięć powinny być ustalenia zgodne z prawdą, a powód przyznaje obecnie, że w początkowej fazie postępowania przygotowawczego składał wyjaśnienia niezgodne z prawdą. Jest to o tyle istotne, że powód swoją szkodę łączy z bezprawnym prowadzeniem przeciwko niemu postępowania karnego i to w związku z tym faktem ujawniła się u powoda nerwica depresyjna . Ponadto zauważyć trzeba, że powód nie może kwestionować zasadności orzeczeń zapadłych w postępowaniu karnym, skoro nie została stwierdzona ich nieprawidłowość.

Roszczenia powoda dotyczące przyznania odszkodowania z tytułu utraconych zarobków, przyszłej emerytury, zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, ponoszonych i mających zostać poniesionych w przyszłości kosztów leczenia oraz zadośćuczynienia nie są zasadne, gdyż działania funkcjonariuszy pozwanego zmierzające do wyjaśnienia czy powód popełnił przestępstwo były zgodne z prawem, a między pogorszeniem się stanu zdrowia powoda, a działaniami funkcjonariuszy pozwanego nie zachodzi adekwatny związek przyczynowy. Ponadto wskazane przez powoda kwoty roszczeń w żaden sposób nie zostały wykazane. Brak jest także podstaw do zastosowania art. 322 k.p.c., gdyż twierdzenia powoda były zbyt ogólne.

Inaczej należy podejść do kwestii działań funkcjonariuszy pozwanego w związku z zajęcią w toku postępowania farbą. Część tej farby uległa zniszczeniu, część sprzedano poniżej wartości, a część została zagubiona. Tymczasem jak zauważył Sąd Okręgowy, zgodnie z art. 1999 d.k.p.k. przedmioty te należało zwrócić powodowi. Wysokość szkody Sąd Okręgowy ustalił na podstawie opinii biegłego, która nie budzi wątpliwości. Słusznie także Sąd Okręgowy zasądził odsetki tej kwoty poczynając od daty doręczenia wezwania do zapłaty.

Nie jest trafny zarzut zawarty w apelacji pozwanego Skarbu Państwa – Prokuratury Rejonowej w P., że szkoda polegająca na utracie zajętej farby nie pozostaje w związku z działaniami Prokuratury, Zgodnie z art.292 d.kpk. nadzór nad postępowaniem przygotowawczym pełnił prokurator., I to właśnie wówczas została utracona farba.

Trafnie pozwany zakwestionował zawarte w pkt. 2 wyroku rozstrzygnięcie o kosztach zastępstwa procesowego. Pozwany dochodził 580 000 zł, natomiast powództwo zostało uwzględnione jedynie w nieznaczonej części czyli co do 36 430 zł. Biorąc pod uwagę charakter sprawy, powód ostatecznie od popełnienia zarzucanego mu czynu został uniewinniony oraz jego trudną sytuację materialną Sąd Apelacyjny uznał za słuszne aby nie obciążać powoda poniesionemu przez pozwanego kosztami zastępstwa procesowego.

Mając na względzie art.350 § 1 k.p.c. orzeczono jak w pkt. I. Na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 102 k.p.c. orzeczono jak w pkt. II. Na podstawie art. 385 k.p.c. orzeczono jak w pkt. III i IV. Na podstawie art. 102 k.p.c. orzeczono jak w pkt. V